

Rodinná psychoterapie v klinické praxi

Family Psychotherapy in Clinical Practise

Rozsah: seminář 0/2 (jarní semestr)

Ukončení: kolokvium

Kapacita: 10 studentů

Vyučující: Mgr. Milan Pilát

Rozvrh

Předmět je koncipován jako skupinový seminář (1x/14dní na 2hod) kombinovaný s individuálními náslechy rodinné terapie v klinické praxi vyučujícího (min. 2hod na studenta v termínech mezi jednotlivými semináři) a vyhotovení vlastní cvičné nahrávky terapeutické práce s modelovou rodinou.

Omezení zápisu do předmětu

Předmět je určen pouze studentům magisterského studia

Předpoklady

Kurz je vypisován pro studenty magisterského stupně studentů psychologie. Vzhledem k faktu, že se v kurzu bude pracovat s nahrávkami z reálných terapeutických sezení a studenti se budou účastnit náslechů rodinné terapie vč. možnosti aktivní účasti v reflektujícím týmu, je předpokladem vysoká motivovanost studentů pro aktivní práci (zejména s dětskými pacienty) a nutnost důsledně dodržovat zásady ochrany informací a respektování pravidel zdravotnického zařízení.

Cíle předmětu

Cílem kurzu je prohloubit informace, osobní zkušenosti a dovednosti s rodinnou terapií.

Klíčovou součástí kurzu bude procvičování a podrobná analýza intervencí v rodinné terapii v kontextu různých klinicko-psychologických témat.

Po skončení kurzu by měl student lépe porozumět ústředním pojmům a účinným faktorům rodinné terapie, možnostem a problémům práce v podmínkách klinické praxe. Student by měl porozumět principu a způsobu práce v modelu rodinné terapie tak, aby jako absolvent oboru byl schopen se rychleji a kvalifikovaněji zapojit do praxe klinického zařízení či dalšího postgraduálního vzdělávání v psychoterapii.

Osnova

- RT v kontextu zdravotnického zařízení (organizace, financování, vedení dokumentace, právní konsekvence)
- Specifika práce s dětskými pacienty v RT (vývojové charakteristiky a možnosti spolupráce a komunikace s dětmi v různém věku; dynamika psychosomatické nemoci u dětí)
- Etické zásady a povinnosti při práci s dětmi a dospívajícími (hranice terapeutické neutrality; etická dilemata v rodinné terapii)
- Technika terapeutického rozhovoru (typy a účinnost intervencí, otázek, techniky v RT, proces vytváření zakázky v rodinné terapii)
- RT s reflektujícím týmem

- Možnosti RT v kontextu různých klinicko-psychologických témat (psychosomatická onemocnění dětí a dospívajících, chronická a pervazivní onemocnění, poruchy chování, rozvody a konflikty rodičů ad.)
- Vzdělávání a supervize v RT

Výukové metody

Prezentace kasuistik s ilustrativními klinickými problémy (videonahrávky, náslechy rodinné terapie, aktivní účast v reflektujícím týmu) a jejich rozbor, nácvik a rozvoj vlastních dovedností v cvičném terapeutickém rozhovoru s využitím videonahrávek a jejich následné analýzy, diskuze ve skupině.

Metody hodnocení

Aktivní zapojení studentů do rozboru rodinně terapeutického procesu; zapojení do vlastních modelových terapeutických sezení; supervize získaných základních terapeutických dovedností.

Je požadována aktivní účast na společných seminářích (85%) a plná účast na klinické (náslechové) části výuky (100%).

Předmět je ukončen kolokviem. Podkladem pro hodnocení je zpracování, prezentování a obhájení seminární práce (cvičná terapeutická nahrávka modelového sezení rodinné terapie s vyhotovenou dokumentací (5-10 stran) zpracovaná dle instrukcí vyučujícího (*př. Je indikace k RT?, O co vlastně šlo? (formulace problému), Z čeho to bylo? (hypotéza o vzniku potíží), Co způsobilo postup v terapii? (účinné faktory – zamýšlené či nezamýšlené), Jak jste se svou prací spokojen(a)? (hodnocení míry zdaru a nezdaru), O co bych usiloval/a příště jinak? Jak to bude dál? (prognóza), Máte další návrhy? (navrhovaná opatření či doporučení) ad.*)

Hodnotit se bude schopnost uchopit téma, vyjádřit vlastní názor a doplnit jej citacemi z literatury.

Další komentáře

Za škody na zdraví a majetku v průběhu praxí nenese odpovědnost MU, potažmo FF MU a v případě zájmu o pojištění je nezbytné se pojistit individuálně. Pro případ poškození zdraví praktikanta je možné využít individuálního úrazového pojištění. Škody na majetku a zdraví druhých osob je možné pokrýt z pojištění odpovědnosti za škody způsobené v občanském životě, což je volitelné připojištění k pojištění domácnosti (vztahuje se na členy rodiny i mimo domácnost).

Výběrová literatura:

- Gjuríčová, Šárka, Kubička, Jiří. Rodinná terapie. Systemické a narativní přístupy, 2., doplněné a přepracované vydání. 288 stran, Grada, 2009, ISBN: 978-80-247-2390-7.
- Jonesová, E.: Terapie rodinných systémů, Konfrontace, 1996
- Langmeier, Josef - Balcar, Karel - Špitz, Jan. Dětská psychoterapie. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha : Portál, 2000. 431 s. ISBN 80-7178-381-1. [info](#)
- Prochaska, James O. - Norcross, John C. Psychoterapeutické systémy : průřez teoriemi. Praha : Grada, 1999. 479 s. ISBN 80-7169-766-4. [info](#)

- Říčan, Pavel, Krejčířová, Dana a kolektiv. Dětská klinická psychologie. 4., přepracované a vydání. Grada, Praha 2006. ISBN: 80-247-1049-8
- Schlippe, Arist von. Systemická terapie a poradenství. Edited by Jochen Schweitzer. Brno : Cesta, 2006. 251 s. ISBN 80-7295-082-7. [info](#)
- Simon, F., B., Stierlin, H. (1995): Slovník rodinné terapie : přehled, kritika a integrace systémově terapeutických pojmů, konceptů a metod. Hradec Králové, Konfrontace.
- Skorunka, D., Hajná, D. Historické proměny rodinné terapie. *Psychotherapie*, FSS MUNI, Brno, . ISSN 1802-3983, 2007, vol. 2/2007, no. 1.
- Špitz, J. Gjuríčová, Š, Kubička, J. Vidět věci jinak; rozhovory rodinných terapeutů, Slon
- Trapková, Ludmila - Chvála, Vladislav. Rodinná terapie psychosomatických poruch. 1. vyd. Praha : Portál, 2004. 227 s. ISBN 80-7178-889-9. [info](#)
- Úlehla, Ivan. Umění pomáhat: učebnice metod sociální praxe. Vyd. 3., v Sociologickém na. Praha : Sociologické nakladatelství, 2005. 128 s. ISBN 8086429369. [info](#)